

РЕШЕНИЕ № 17

гр. София, 1 юни 2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ПЪРВО наказателно отделение, в съдебно заседание на 18 януари 2012 година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛИ: ЕЛЕНА ВЕЛИЧКОВА
ЧЛЕНОВЕ: 1. ЕВЕЛИНА СТОЯНОВА
2. НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ

при секретар Румяна Виденова
и в присъствието на прокурора Катя Антонова
изслуша докладваното от съдията Николай Дърмонски
касационно наказателно дело № 2926/2011 година.

С касационен протест от военно-апелативна прокуратура се атакува решение № 35/09.11.2011 г., постановено по ВНОХД № 23/2011 г. на военно-апелативен съд-София с доводи за наличие на касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и 2 от НПК, с искане за отмяната му и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд за отстраняване допуснати съществени нарушения на процесуални правила и неправилното приложение на материалния закон.

Против решението е подадена и касационна жалба от гражданския ищец ..., касаеща „отхвърлянето на гражданския иск изцяло или отчасти“, ангажираща бланково касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и 2 от НПК с искане за отмяната му в тази част и връщане на делото за ново разглеждане от апелативния съд за отстраняване допуснати съществени процесуални нарушения и на материалния закон, без каквито и да е конкретни доводи в тази насока, но за уважаване на гражданската претенция за обезвреда на причинените на ведомството имуществени вреди от престъпната дейност на подсъдимия Ц..

Представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа подадения протест и жалбата на гражданския ищец и моли да бъдат уважени по изложените в същите съображения.

Гражданският ищец, редовно уведомен, не изпраща представител в производството пред ВКС.

Подсъдимият Н. Г. Ц. и защитникът му адв.В.В. от САК молят протеста и жалбата да бъдат оставени без уважение, като неоснователни, а атакуваното решение, като правилно и законосъобразно постановено, да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение разглежда протеста и жалбата в пределите по чл.347 от НПК и за да се произнесе, взе предвид следното:

С присъда № 165 от 07.03.2011 г. по НОХД № 165/2010 г. Софийският военен съд е признал подсъдимия Н. Г. Ц. от София за невинен да е извършил в периода от 05.07.1999 г. до 15.12.1999 г. в София, в качеството си на длъжностно лице, заемащо отговорно служебно положение в, продължавано престъпление по чл.282, ал.3 вр.ал.2 вр.ал.1 вр.чл.26, ал.1 от НК, представляващо особено тежък случай, от което на ведомството са били причинени вредни последици, превишаващи 14 487 пъти минималната работна заплата за страната към момента на извършването му и е оправдан по това обвинение.

Отхвърлен е предявеният от граждански иск за възстановяване на причинените от деянието на подсъдимия имуществени вреди в размер на 970 653,39 лв, ведно със законната лихва от 15.12.1999 г. до окончателното изплащане на сумата, като неоснователен.

Разпоредено е направените по делото разноски в размер на 3214,10 лв да останат за сметка на държавата.

Присъдата е била протестирана от военно-окръжна прокуратура-София като постановена при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила относно анализа на доказателствените материали, при неправилно приложение на материалния закон и заради необосноваността ѝ с искане за отмяната ѝ и постановяване на нова осъдителна съобразно предявеното на подсъдимия обвинение, с налагане на съответно наказание с лишаване от свобода и лишаване от права, алтернативно, след отмяната ѝ делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав за отстраняване на процесуалните нарушения и постановяване от първата инстанция на осъдителен съдебен акт.

Присъдата е била обжалвана и от гражданския ищец с бланкова въззивна жалба с ангажимент за допълването ѝ (но до съдебното заседание, на което не се е явил негов представител или повереник такова не е депозирано по делото), с оплаквания за необосноваността ѝ и искане за отмяната ѝ и постановяване на нова за уважаване на предявения иск, със съответните последици.

С решение № 35 от 09.11.2011 г. по ВНОХД № 23/2011 г. военно-апелативният съд-София е потвърдил изцяло първоинстанционната присъда.

В касационния протест се развиват доводи за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила от въззивния съд при анализа на доказателствените материали и при изграждане на вътрешното му убеждение по правно релевантните факти, довело до неправилното приложение на материалния закон, като се прави искане за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд за отстраняване на визираните процесуални и материалноправни пропуски.

Касационната жалба на гражданския ищец (...) отново е бланкова, като в нея липсват доводи както за основанията за претендираната касационна проверка на въззивното решение в гражданско-отхвърлителната му част, така и такива относно обстоятелствата, въз основа на които се поддържа искането за отмяната му в тази част и връщане на делото на въззивния съд за ново разглеждане от друг негов състав.

Върховният касационен съд - Първо наказателно отделение приема, че касационните протест и жалба са подадени в законния срок, от страни, имащи право на жалба, срещу въззивен съдебен акт, подлежащ на касационна проверка съгласно чл.346, т.1 от НПК и са допустими.

Разгледани по същество, касационната инстанция намира протеста и жалбата за НЕОСНОВАТЕЛНИ по следните съображения :

По протеста на военно-апелативна прокуратура – София :

Обобщено, в началото на протеста основанийето за неправилност на обжалваното решение се свързва с нарушения на правилата на чл.14 и чл.107, ал.3 от НПК, конкретизирани впоследствие за всеки пункт от обвинението, изразяващи се, според прокурора, в избирателно „описване на някои от гласните доказателства, без да бъдат съпоставени със събраните писмени такива“, едностранно тълкуване на оправдателните и игнориране на обвинителните доказателства, липсата на какъвто и да е анализ на заключението на комплексната съдебно-икономическа експертиза, на докладите на сметната палата и на дирекция „Финансово-контролна дейност“ на относно извършената от тях проверка на ръководената през инкриминирания период от подс.Ц. Дирекция и на Дирекция, както и неоснователното кредитиране на обясненията му във връзка с нарушения или неизпълнение на задължения по служба и превишаване на права и власт, с пряк умисъл и цел да осигури облага на неправилно предпочетените търговци във връзка с изпълнение на възложените му от принципала обществени поръчки за доставка на стоки и въоръжение за б. а. (БА), с което причинил значителни имуществени вреди на ведомството, накарнал правилното функциониране на армията и застрашил националната сигурност на страната. Голяма част от тези доводи са били наведени и във въззивния протест по оплакванията за неправилност и на първоинстанционния съдебен акт, като, без да се държи сметка за характера на касационната проверка, се изпада и в настоящия в многословна конкретика и повторения за промитичащите от съответните нормативни и подзаконовни актове и заповеди правомощия на подсъдимия, следващи избраната структура на обвинителния акт, без това да е в полза за постигане на обективната истина по делото. Както първоинстанционният, така и въззивният съд също са се повлякли от този начин на изложение на приетите за установени факти (които ненужно апелативният е повторил, всъщност копирали), но и като ги били „добогатили и прецизирали“ с други събрани по делото, отбелязано от касатора. В крайна сметка, след като неколккратно се повтаря в протеста как съдът е възприел обстоятелствата по обвинителния акт, се изразява недоволство от изводите му за липса на предявените на подс.Ц. нарушения или неизпълнение на задължения и превишаване на власт в качеството му на отговорно длъжностно лице в състава на и като управител на-Е., а оттам и на съставомерно противоправно поведение, даващо основание за осъждането му по чл.282, ал.3 вр.ал.2 вр.ал.1 вр.чл.26, ал.1 от НК.

ВКС намира, че апелативният съд е анализирал събраните по делото обилни доказателства във връзка с проведените процедури за възлагане на обществени поръчки и по изпълнение на сключените със спечелилите ги търговци договори обективно, всестранно и пълно, съгласно принципните разпоредби на визираните в протеста процесуални правила и убедително е обосновал изводите си по фактите от кръга на тези по чл.102 от НПК.

На първо място следва да се уточни, че неправилно съдът е приел щото подс.Ц. да не може да носи отговорност за престъпление по чл.282 от НК, тъй като подписвал договорите в качеството си на управител на-Е.-София, което е неправилно. То е създадено от принципала - министъра на отбраната, със 100% държавно имущество, за осъществяване на търговска дейност по централизирано снабдяване на и ... с нужните им имущества, включително въоръжение. Създаването на дружеството е било с оглед разбирането, че като държавно учреждение не може да осъществява търговска дейност. От друга страна, подс.Ц. е бил назначен за управител на дружеството заради заеманата от него друга длъжност в системата на, а именно като директор на Дирекция-Е. (.....), наследила част от функциите на бившето Управление (.....), на което за кратко време е бил началник. Безспорно е, че в това си качество той е длъжностно лице по смисъла на чл.93, т.1, б. "а" от НК, за тази си длъжност е получавал съответното възнаграждение, със съответните властнически правомощия. Като управител на търговското дружество той не е имал сключен менажерски договор (договор за възлагане на управлението), не му е била дадена самостоятелност сам да определя каква търговска дейност да развива, с какви средства и т.н., извън най-общите функции на управител на дружество по ТЗ със 100% държавно имущество. Верно е, че като директор на не е установено да му е връчвана длъжностна характеристика, но и както той сам е заявил, знаел е правомощията си, произтичащи от задачите му по организиране възлагането на обществени поръчки за снабдяване на и с нужните им материали и по изпълнение на сключените договори от съконтрахентите им, в съответствие с разпоредбите на ЗОВС, Устройствения правилник за структурата на и другите подзаконовни нормативни актове относно дейността на отделните структурни звена, ЗВДОП(отм.), последващия ЗОП, в сила от 26.06.1998 г. до 01.10.2004 г., правилата в Наредба № г. за обществените поръчки в, повтаряща разпоредбите на ЗВДОП(отм.), както и заповедите на за делегиране на негови правомощия, включително и на началника на, впоследствие и на директора на Именно защото дейността на търговското дружество-Е. е била предначалена да подсигури, съобразно политиките на държавата, изпълнението на задачите по осигуряване на националната сигурност, то осъществяването на правомощията от подс.Ц. не могат да се приемат само като търговска дейност, а основно като изпълнение на властнически правомощия от лице в държавно учреждение, подпомагащи осъществяването на основна функция на държавата. В този смисъл следва да се преценяват действията му във връзка със сключените от него договори и анекси по тях по всички пунктове от обвинението и от тяхното правилно и законосъобразно осъществяване е зависело нормалното функциониране на и..... Поради това, неотносима към тези случаи е цитираната от защитата и от съда практика на ВКС по дела с обвинения за престъпления по чл.282 от НК от длъжностни лица в банковата сфера. По инкриминираните сделки с горепосочената цел-Е. не е оперирало със свои, а на средства, контролирани и изплащани от, не е разполагало с търговска самостоятелност, а е било обвързано от волята на заявителя на съответното материално средство, съответно от възложителя на обществената поръчка в лицето на като принципал. Подс.Ц. не е бил външно за организационната структура на лице, а именно като негов служител, част от тази структура, е бил ръководител на служителите от (условно наричани „направленци“, началници на отдели и т.н.), които са му били подчинени и които пък нямат нищо общо с търговското дружество. Той не е получавал възнаграждение за работата си на управител на-Е., не е бил в облигационни или договорни отношения с като принципал, а с негова заповед е назначен за управител на дружеството и с други са определени задълженията му да сключва определен вид договори по обявяваните обществени поръчки и да следи за изпълнението им. Този извод не се променя и от обстоятелството, че при изпълнение на договорите със съконтрахентите действията му са в съответствие с 33Д и другите нормативни актове, имащи отношение към търговския оборот, с които подс.Ц. е следвало да се съобразява, но отново обвързан с волята на принципала (формираща се на база и на констатациите на заявителя за количеството и качеството на полученото по съответния договор имущество, за срочността на доставките и уговорени неустойки за забава, необходимостта от рекламиции), включително за сключване на анекс към даден договор или на споразумение за взаимни отстъпки, както например, много след уволнението му от, са били разчетени отношенията на с търговеца св.В., последица от неизпълнението или лошото изпълнение от него на договорите, предмет на обвинението по раздел II от обвинителния акт.

Всичко гореизложено дава основание да се направи изводът, че подс.Ц. в двойното му качество на началник, основно като директор на и като подписващ договорите в качеството на управител на-Е. може да носи наказателна отговорност като субект на престъпление по чл.282 от НК. Това е трябвало съдът да изведе изначално, тъй като без такава правосубектност е било безсмислено да се обсъжда дали и какви нарушения или неизпълнение на служебни задължения е допуснал, дали за сключваните от него сделки е могъл да носи отговорност по чл.220 и др. от НК или гражданска отговорност като управител на търговско дружество по ТЗ.

Както се отбеляза, включено в структурата на Д"..... е следвало да организира подготовката на документите за провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки от за снабдяване на и с планираното от на и щабовите на съответните родове войски и от службите на за закупуване за съответната година имущество и въоръжение, за да могат да бъдат постигнати водените от, съответно от правителството политики и съобразно отбранителната стратегия за, за което са били осигурявани съответни средства по бюджета на За това са били приложими правилата, уредени в ЗВДОП(отм.), подзаконовите нормативни актове по приложението му, вкл. Наредба № г. за поръчки на ..., впоследствие ЗОП и актовете по приложението му. Доколкото с част от цитираните в обвинението заповеди на на отбраната на подс.Ц. са се възлагали правомощия да сключва договори със съконтрахентите като спечелили конкурси или по пряко договаряне, като управител на търговското дружество, те не са му налагали други задължения извън тези, уредени в посочените закони и подзаконовни нормативни актове. Така, според сочените за нарушения в обвинителния акт заповеди на, са му налагали : т.1 от заповед №г., съгласно която „У“..... е упълномощено да сключва вътрешни и външнотърговски договори от името и за сметка на; т.1 от заповед № г. – „външнотърговска дейност с оръжие и стоки и технологии с двойно предназначение, свързани със задоволяване на нуждите на се осъществява от У“..... чрез комисионер в лицето на-Е.“; т.4 от заповед № г. – „договорите за обществени поръчки в да се сключват от директора на Д“.....“, т.е. това са заповеди по организационната процедура и не променят законовите и подзаконовни изисквания за провеждането им, както и правила по изпълнение на договорите, включително по тяхното изменяване с анекси и окончателното разплащане по тях. Доколкото тези разпоредби касаят властнически правомощия като преки служебни задължения на подс.Ц. през инкриминирания период в посочените му две качества, тяхното изпълнение или не, нарушаването им или превишаване на правата и властта му следва да се преценяват през призмата на събраните по делото доказателства. Това са направили и двете инстанции по фактите и неоснователно прокурорът недоволства от изводите им, като същевременно пропуска съществена част от предисторията на случилото се по отделните пунктове на обвинението.

Така по п.1, проблемът с отглежданите във ВЖК животни е възникнал още в края на 1998 г. и началото на 1999 г., заради намаляване на личния състав на и за преодоляване на търпените загуби политическото ръководство на, сигнализирано от ресорния началник св.Н., е стигнало до решение да ги ликвидират, като на бартер (всъщност с договор за изработка с търговец те да се „преработят“ в консерви и трупни половини, които да се съхранят за нуждите на, а търговецът да покрие разходите си за изработката от получените субпродукти. В тази насока, след съгласуване от св.Й. като на по бюджет и финанси, от св.Р., началник на подс.Ц. като по в-и. въпроси са били издадени цитираните две решения №№ 34 и 36 от

22.06.1999 г. за откриване на процедури за пряко договаряне с няколко участника, уточняване на условията на поръчките и е определен съставът на комисията за провеждането ѝ и класиране на участниците. По първото решение, кръгът на участниците в процедурата е бил посочен не от подс.Ц., а от св.д-р Л., началник на ВЖК, изготвил докладна за разрешаване на проблема, като три фирми, които имат капацитета да извършат услугата в посочения кратък срок. Един от тях е бил предпочетенят впоследствие от комисията ЕТ с фирма „.....“, който обаче не бил представил удостоверение в комплекта документи, че не е обявен в несъстоятелност или не се намира в такова производство. Установено е, че спрямо него е имало открито такова производство, като с решение на СГС по т.д. № 152/97 г. е била обявена неплатежеспособността му с начало 07.12.1997 г., без обаче да има данни към м.юни 1999 г. производството на какъв етап от развитието му е било. Няма данни на този търговец да му е била отнета възможността да ръководи предприятието си, включително да сключва сделки и се разплаща, а и както сам сочи прокурорът в приената пред ВС, в рамките на 1 година бил преодолял това си състояние. Или, това обстоятелство е следвало да бъде преценено от комисията (в състава на която е имало и юрист), която е разгледала офертите и не може да се говори за някаква „оперативна самостоятелност“ на св.Ц., съобразно която да проверява действията ѝ, още повече, че нейното предложение е било одобрено от св.Р., като „възложител“ с делегирани права от Такъв контрол не му е бил възложен, а още по-малко сключването на договор с този търговец може да се преценява дали не е сочело „очевидно на извършване на престъпление, по смисъла на чл.16 от НК“, на каквото извод навежда касаторът (обстоятелство, което се навежда за първи път в касационния протест и по което той не се е защитавал). Дори и да е имало допуснато недоглеждане от комисията, то не е дало отражение върху изпълнението на задълженията на страните по договора и до вреди за Категорично е установено, че животните във ВЖК са били с тегло над 120-140 кг и комплексите са търпели загуби, тъй като те не са могли да бъдат реализирани на свободния пазар поради високата себестойност на месото и по-ниската му средна пазарна цена в онзи момент. Твърде манипулативно прокурорът цитира част от свидетелските показания, че животните били отглеждани по БДС, „без стимуланти“. За търговеца св.П. затруднения са възникнали от предаването от ВЖК за обработка на свине с тегло много над изискуемите се 110-120 кг, което увеличавало разходите му и за което е сигнализирил св.Ц. с четири писма (вж докладна от св.К. от 11.05.1999 г., тези на л.315, 318, 320 и 321 от т.15, ДП). Именно това е наложило оценка на ситуацията и на претенциите да му се предоставят за покриване на извънредните разходи допълнителен брой животни и удължаване на срока на изпълнение на договора, последвано от сключването на анекс към „бартерния“ договор, съгласуван със съответните длъжностни лица от подс.Ц. В тази насока доказателствата са оценени от съда съобразно действителното им съдържание и не може да се приеме, че този анекс е сключен от подсъдимия в нарушение на правилата в полза на търговеца и с това е нанесена вреда на Обсъдени са съобразно тези доказателства и показанията на св.д-р Л. и изготвения от него икономически анализ, на св.С.Д., св.Н., св.И., св.Р. Претенцията, че извън допълнително договорените 2475 бр.свине са били предадени още 378 бр., за което подс.Ц. следвало да носи отговорност е неоснователна, защото това е било в задълженията на св.Л. и подчинените му, а не на подсъдимия, а и това е извън периода на обвинението и след като вече е бил уволнен от посочената длъжност от министър Б.Н.. Затова и не издържа изводите на К., а още по-малко могат да се ползват одитните доклади на Д“Ф“-....., свързано с показанията на св.Л.В. и св.Е.А., че анексът е сключен в нарушение на посочените правила, в ущърб на и са му причинени вреди от предоставените на изпълнителя в повече животни, както и че неоснователно срокът за изпълнение на договора е продължен, вместо да му се търси неустойка за забава, каквато и след тези изводи на одиторите не е потърсена от Учудване буди претенцията на прокурора по това обвинение за осъждане на подс.Ц. с довода, че е ошетен, тъй като могло да „изколи прасетата (предадените в повече) в собствените си кланици и да ги реализира чрез собствените си преработвателни цехове“ (т4 от одитния доклад), когато с такива то не е разполагало, а себестойността на месото е установено да е била 3-4 пъти над средната пазарна цена в този период, което само потвърждава превратното оценяване на доказателствената маса, но не от съда, а от обвинителя. С основание защитата се позовава на писмени доказателства (различни заповеди на и негови заместници) за преценка на останалите във ВЖК животни и реализацията им на свободния пазар на половин цена и то в период след освобождаване на подс.Ц. от заеманата длъжност. Налични са и писмени доказателства – докладни и правно становище за опасността от вреди за вследствие неизпълнение от негова страна на договора за съхранение на добитите трупни половини, довело до решение на Б.Н. да се предоставят безвъзмездно близо 4000 бр. от тях на министерството на труда и социалната политика (вж заповед № г. – т.6, л.250), т.е. преценено е, че по-добре добитото месо да бъде подарено на социални домове, отколкото да търпи загуби от разности за съхранението му, след като не може да го реализира за прехрана на военнослужещи или на свободния пазар. Или, възвизният съд убедително е подкрепил извода на военния съд, че при сключването и анексирането на договора за животните на ликвидирания ВЖК подс.Ц. не е допуснал визиранияте от обвинението нарушения на служебните му задължения, които в пряка причинна връзка, с цел за облагодетелстване на св.П. да са довели до значителни вреди за

Обвиненията по п.ІІ от обвинителния акт са свързани с недоброестьното поведение на св.С.В., представил се за представляващ международно утвърдена авиационна оръжейна фирма – „...-АД-...“ и при изпълнение на сключените с него договори за доставка на АТИ за ВВС. Безспорно е, че се касае за външнотърговски договори за доставка на въоръжение и стоки с възможна двойна употреба – по двата договора за АТИ по номенклатури и технически изисквания, уточнени със съответните заявители от ВВС за самолет и за вертолет, за което били поканени съответно 7 и 13 фирми, известни в от предишни контакти. За доставката-вноса на това имущество от, освен спазването на стандартните изисквания за провеждане на процедура по ЗВДОП/отм./ или по ЗОП (в сила от 26.06.1999 г. до 01.10.2004 г.), са били необходими и специални разрешения от междуведомствен съвет при и комисия за контрол върху такива сделки с оръжия и стоки с двойна употреба, с участие и на представител/и на специалните служби. Как и защо св.С.В. не е бил проверен за лоялност, т.е. благонадеждност, за да се установят обстоятелствата (но станали известни по НОХД с усилията на ВС), че той е осъждан през 1987 г. за тежко умислено престъпление и е търпя наказание в затвора и заради това е уволнен като офицер в, че соченото като търговски представител на „А.-АД-Л.“ и уж представлявано от негово дружество „Т К.-и.-О.-П.“ не съществува и не е регистрирано по ТЗ, че той не е бил представител на тази фирма и като едноличен търговец с фирма „Т.к.-и.-С.В.“ със седалище в П., че му е била дадена възможност да внесе в България през пристанище В. АТИ извън срока и номенклатура по разрешението за внос са въпроси извън компетентността на подс.Ц.. По тези пунктове на обвинението категорично е установен редът на заявяване на АТИ, възлагане и оценяване на офертите на фирмите, сключването на договор от името на представляваното от него търговско дружество на с лиценз за търговия с такова имущество, както и получените се усложнения поради нещото, забавено или пълното неизпълнение на договореностите от страна на св.В.. Последният първоначално е заблудил „възложителя“ в лицето на комисията за събиране и оценка на офертите, че действа като представител на чуждата фирма, ползвал е нейн лиценз за търговия с такова имущество с двойно предназначение, а впоследствие се е опитал да представи пред подс.Ц. възраженията на управителя Б. като вътрешни разногласия между представляващите чуждата фирма. Всъщност, спецификата и срочността на тези доставки на АТИ и обвързаността им с бъдещото участие на българските ВВС в съвместно учение, от една страна, и липсата на време за провеждане на нова тръжна процедура, доставката на част от договореното със св.В. имущество в поделение в П., прието на отговорно пазене до оценката му за годност от специална комисия е налагало подс.Ц. деликатно да изясни какви търговски отношения е имал В. с чуждата фирма в предишен период (според факса на л. фирма – приключили до края на 1998 г.), което е сторил на лична среща с нейн представител в У.. В крайна сметка се установява, че съответните специалисти-заявители на АТИ от ВВС са съгласували предлаганата променена номенклатура и съобразно тяхното становище подс.Ц. е сключил допълнителното споразумение. В тази насока съдът е обърнал особено внимание на показанията на свидетелите М., П., Р., Д., Ф., Ч., Д., З., Р., К., А. (вкл. допълнителния му разпит на 28.02.2011 г.). От техния анализ съдът с основание е отрекъл да направи залегналия и в касационния протест извод, че подсъдимият съзнателно е сключил договорите с „представляващия“ „А.-Л. св.В.“, както и че върши очевидно престъпление, като в негова изгода променил номенклатурите, цените и сроковете на доставка на АТИ, отнемайки възможността за избор на ВВС да получи своевременно заявеното имущество, като умело прикривал проблемите по изпълнение на договорите за доставката им. Друг е въпросът доколко сочените от св.В. като формално обстоятелства обективно са попречили за срочното и точно изпълнение на доставките (всъщност, цитирани и от някои от свидетелите, както и в някои от представените от В. писмени доказателства, приети по НОХД) или заради противопоставянето на управляващите „А.-АД-Л.“ при установяване на некоректното му поведение в отношенията им, при опита му да ги „заобиколи“ и извърши доставките с печалба за себе си. По тези договори в лицето на заявителите от ВВС е получило, използвало и е било заплатено само необходимото и годно АТИ, като разчитането на сметките чрез сключване на споразумение с фирмата на ЕТ М. Ст.3. „М. М - М. 3.“ – К. (като цесонер на вземанията на фирмата на св.В.) е станало години след това, в началото на 2008 г., с удържане на неустойка за неточно изпълнение от фирмата-доставчик. Пълното неизпълнение пък на договора за доставка на 4 комплекта лопати за носещ винт на вертолет от св.В. не е могло да бъде преодоляно и с усилията на подс.Ц. да осигури друг доставчик от офиралилите по тази поръчка заради променените условия в Руската федерация през този период и късия срок за доставка, без да са били предявени и от последващите управители (напр. св.Вл.Б.) на-Е. искове срещу фирмата за неустойка и обезщетяване за причинени на вреди (като курсова разлика при покупко-продажбата на валута по закрития акредитив заради грешка на доставчика при посочване на сметката му в банка, за загуби от междуремонтен ресурс за 4 вертолета, при свидетелски показания, че всъщност наличните ... вертолета на не са били в летателна годност поради изчерпан към 1999 г. експлоатационен ресурс). За тези затруднения обаче не може да бъде винен подс.Ц. и съдът обосновано е отхвърлил обвинението за допуснати нарушения на служебните му задължения по сключването на договорите, изменението им с допълнително споразумение за пълното им и качествено изпълнение.

По п.ІІІ и ІV от обвинителния акт проблемите са сходни, доколкото сключването на договори с двете фирми „М. и.“-О. и „М.-М“-Е. за доставка на

авточасти (АБТИ) и на 2 бр.двигатели за „Ш. Е.“ са били обвързани със затрудненията на по финансовото обезпечаване на изпълнението на плана за М. през 1999 г.

Безспорно е установено, че първата фирма е спечелила конкурс за доставката на АБТИ през 1998 г. и е бил сключен договор с нея от предишния началник на У.....-..... св.П. през м.октомври същата година, извършено е било ново съгласуване през март 1999 г. за неизпълнения обем на договореното имущество със съответните заявители и до пълното изпълнение на договора се е стигнало при финансовото му осигуряване в края на същата година. В тази насока прокуратурата възразява, че подс.Ц. не се е съобразил със становището на главния инспектор на св.П. за недоброръководността на фирмата-доставчик, дало основание на св.К. да откаже повторно съгласуване, като плащането от на доставеното АБТИ било осъществено след неговото (на св.К.) пенсиониране, но в което отново се вижда умисълът на подсъдимия да облагодетелства тази фирма и да причини вреди на Пропускат се обаче редица писмени доказателства, вложени в делото още на досъдебното производство (т.41,стр.80-82, 93-98). Св.П. е сигнализирал още в началото на 1999 г. ръководството на в лицето на за редица нарушения на предишния началник на У,СТ-МО П. и негови служители (някои служещи и под ръководството на подс.Ц. в Д".....), касаещи и договорни отношения с „М. и.“-О.-САЩ, но до реакция от принципала не се е стигнало. От друга страна, с цитираната като нарушена в т.9 заповед №г. на е бил установен нов регламент по изпълнение на плана за М. за 1999 г. и заявяване на парични средства в изпълнение на договорни задължения на за съответните периоди на годината в съответствие с постъпленията в бюджета на ведомството. В крайна сметка не се оспорва от обвинението, че доставката на договорените от авточасти от тази фирма е била изпълнена в пълен обем и няма каквито и да е доказателства конкретно за тях да е имало рекламации, както и последвали проблеми при експлоатацията на техниката, а също така да е било ошетенно заради завишени цени на частите, но които са били посочени в офертата на фирмата, възприети от комисията по съответните критерии като най-благоприятни към момента на провеждане на процедурата по тази поръчка на, съответно от възложителя св.Р. при одобряване на решението й за обявяване на спечелилата я фирма, към което подс.Ц. е нямал отношение. Още по-малко той може да бъде упрекван за умислено заличаване на текстове в проектодоговора с цел използване на съгласувателните резолюции на изброените длъжностни лица за постигане сключването му в полза на това дружество и причиняване на сочените вреди за, тъй като те касаят съответствието на заявените с договорените авточасти (АБТИ) и финансовото им обезпечаване по бюджета за 1999 г., а не възможност за преразглеждане на първоначално сключения договор. Всъщност, ако са били верни констатациите на инспектората на за некоректност при доставката на такова имущество през 1997 и 1998 г. от тази фирма, то отговорност е следвало да бъде потърсена първо от заявителите за необходимостта от такова АБТИ за съответния период, както и от фирмата-доставчик за некачествено изпълнение на задълженията й по договора, включително развалянето му, което е било в прерогативите на св.Р. или на принципала – към когото е била отправена докладната на св.П.. Няма данни и след освобождаването на подс.Ц. на 01.02.2000 г. от заеманата длъжност това да се е случило.

По отношение на договора с „М.....“-Е. за доставка на ...двигатели на стойност лв спорът между обвинението и защитата е относно спазването от подс.Ц. на разпоредби по дейността от 26.06.1999 г. Закон за обществените поръчки (ЗОП/отм.), съответно нарушаването на правила по негова заповед № г. за провеждане на процедури по възлагане на обществени поръчки на стойност до 50 000 лв (вр.чл.7, ал.1, т.2 от ЗОП/отм.). Възлагането на тази поръчка и осъществяване на доставката на двигателите е било в зависимост от няколко фактора : необходимостта от тях възникнала във връзка с окомплектовката на българска рота за изпращането й на мисия в чужбина; срочноното усвояване на налични към началото на м.декември 1999 г. финансови средства в бюджета на за нейното разплащане; стойността на АБТИ под 50 000 лв, без ДДС, даващо възможност за пряко договаряне с търговци от страна на подс.Ц.; късият срок за изпълнение на доставката. Няма спор относно закупуването на двигателите от тази фирма от „М. и.“-О., че те са се намирали в свободна безмитна зона-В., че е назначена комисия от подс.Ц. за оценка на офертите от трите поканени за участие в откритата процедура за възлагане на поръчката фирми и че се е съобразил с решението й за класиране на първо място на „.....“-Е.-С., която е имала възможността да я осъществи в посочения срок, 20.12.1999 г., което станало с получаване на имуществото от поделението във В.. Съдът е отговорил защо възприема становището, че той е могъл да проведе откритата процедура съобразно заповедта му № г., съобразена с чл.7, ал.4 вр.ал.1, т.2 от ЗОП/отм./ и защо не приема да е допуснал визираните в обвинението нарушения на служебни задължения или превишаване на властта му, установени в закона, Наредба № г., Устройствения правилник на и на Правилника за финансовата дейност в, като се е обосновал и защо не възприема заключението на вещото лице, че сключвайки договора с тази фирма е довел до настъпване на вреди за в размер на 18 220 лв. Макар да описва установените с графически експертизи несъответствия и подправки в накладни и фактури за закупуване и за заприходването на двигателите, прокурорът не доказва връзката им с действията на подсъдимия и дали въобще е знаел за тях. ВКС намира, че въззивният съд, съгласявайки се с прецизно изложеното от военния съд фактическа обстановка по отделните пунктове на обвинението, е обосновал със собствени съображения извеждането на правно релевантните факти, дал е дължимия се отговор на направените във въззивния протест доводи във връзка с доказателствения анализ на първата инстанция, в изпълнение на задълженията си по чл.339, ал.2 от НПК, като е отрекъл да има превратно интерпретирани или игнорирани доказателства и доказателствени средства. На тази основа са изградени изводите му относно приложимите правила (като фактическо обвинение), очертаващи правата и задълженията на подс.Ц. в двойственото му качество на отговорно длъжностно лице от системата на военното ведомство и като управител на създаденото с негов капитал търговско дружество за осъществяване на дейността по централизирано снабдяване на и с необходимите им въоръжение и имущества и дали обследваната му по делото действително сочи на тяхното превишаване, неизпълнение или нарушаване, умислено и със специалната цел да осигури облага за фирмите-съконтрахенти по договорите и с това да е причинил сочените вреди за функционирането на армията и за бюджета на Поради това ВКС намира, че няма допуснати нарушения на разпоредбите на чл.13, чл.14 и чл.107 от НПК, поради което не е налице касационното основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК за отмяна на атакуваното решение и за връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

По приложимото право още военният съд е изложил пространни съображения относно запълването на бланкетната норма на длъжностното престъпление по чл.282, ал.1 от НК с нормативно закрепени правила, очертаващи правата и задълженията на длъжностното лице, субект на това престъпление, при чието нарушаване, превишаване, включително и на властта му или неизпълнение би довело, при наличен пряк умисъл и специална цел лично или другиму облагодетелстване или за да причини другиму вреди, до реална възможност или до настъпване в пряка причина връзка с действителността на длъжностното лице на немаловажни (вкл. и нематериални) или на значителни вредни последици за държавната или обществена структура, в която то осъществява службата си. Усложненията в настоящето дело настъпват от двойственото качество, в което подс.Ц. е изпълнявал службата си като отговорно длъжностно лице в системата на ... по М. на ... и ..., но и като участва в търговския оборот като управител на търговско дружество, създадено с държавен капитал за обезпечаване с нужните материални средства и ведомство с оглед осъществяване на възложението му от държавата функции по гарантиране националната й сигурност и изпълнение на партньорските й задължения в Както бе посочено и по-горе, в качеството си на началник на У"....."-....., а впоследствие и на директор на Д"....."-.... той има съответните властнически правомощия, а като управител на „.....“ Е. подписва вътрешно и външно-търговски договори за централизирано снабдяване на и с необходимите им въоръжение и имущества, но като оперира в рамките на заявените от войсковите поделения и структурни звена на ... и одобрени от съответните длъжностни лица от ... и за доставка материални средства и с определените от тях за съконтрахенти лица и търговци, със средства на и като следи чрез заявителите за точното и срочно изпълнение на договореностите по отделните доставки, както и съобразно волята на възложителя реализира претенциите на ведомството при неточно изпълнение на договорите. Или, не само защото е създадено от с държавен капитал, за задоволяване на негови и на нужди, но и защото се разплаща по отделните сделки със средства от бюджета на, както и вредните последици от неизпълнение на договорите настъпват за ведомството, затова и назначаването на управителя му от не може да очертае функцията на последния само като на участник в търговския оборот, подчинена на гражданските закони и да изключи отговорността му за престъпление по чл.282 и сл. от НК. Обект на защита на престъпленията по раздел II, глава осма от особената част на НК са обществените отношения, свързани с правилното функциониране на държавния, вкл.общинския апарат и на обществените организации, а ... и са част от структурата на държавата. Затова, когато се касае за нарушаване, неизпълнение или изпълнение на чужди властнически правомощия от длъжностно лице в системата на такива органи и организации, то отговаря за престъпление от посочения раздел, когато са налице и другите съставомерни признаци на деянието. Възможно е било като управител на търговското дружество подс.Ц. да допусне нарушение на ТЗ или друг граждански закон, но това няма да е на властническо правомощие, освен ако не е над обичайната добросъвестност на договарящ и с умисъла за облага или вреда другиму и от което са могли или са настъпили значителни вредни последици за ведомството. От това следва извод, че в посочените качества подс.Ц. е субект на престъпление по чл.282, ал.1 от НК и противният на инстанционните съдилища се явява незаконнообразен. Въпреки тази незаконнообразност крайният им извод за липса на извършено престъпление по чл.282, ал.3 вр.ал.2 вр.ал.1 вр.чл.26, ал.1 от НК от подс.Ц. е верен.

За да прогласи невинността на подсъдимия, съдът е изследвал какви правила той е следвало да спазва във връзка със сключването и изпълнението на инкриминираните сделки за М. на и В тази насока защитата многократно настоява да не се приемат за действащи след 26.06.1999 г. по посочените сделки правилата на ЗВДОП/отм./, особено на Наредба № г. за обществените поръчки в, повтарящи разпоредбите на закона и приета от, заради влизането в сила от горната дата на ЗОП/отм.2004 г./ и липсата на подзаконова уредба за приложението му, както и на редицата цитирани като

нарушени заповеди на министъра на отбраната. Това е в разрез с разрешението на § 6 от ПЗР на ЗОП, съгласно която открита преди влизането в сила на ЗОП процедура по възлагане на държавна или общинска поръчка по ЗВДОП/отм./ се приключва по стария закон, което значи и съобразно правилата по приложението му, а такива са и тези по Наредба № ... г. за Както се посочи по-горе, цитираните за нарушени заповеди на само урегулират организационни въпроси, а не възлагат конкретни правомощия за подс.Ц. при осъществяване на дейността му като директор на Д".....", за да могат да бъдат вложени, като нарушени или неизпълнени, в основата на обвинението му по чл.282 от НК. Основателно е възражението на защитата, че част от залегналите в тези заповеди и в правилници относно финансовата дейност в правила касаят реструктурираното У".....", като само част от функциите му са поети от Д".....", на което подс.Ц. е станал директор и в което качество е организирал, а заради тази си длъжност в, и сключвал като управител на-Е. вътрешно и външнотърговски сделки от името и за сметка на и заради което за отнетите от дирекцията функции и структурни звена той не може да отговаря. Съобразявайки се с това, съдът правилно е отграничил за всеки конкретен случай правомощията на подсъдимия и съобразно доказателствените материали се е произнесъл налице ли е било негово виновно противоправно поведение с изискуемата се от закона цел по всеки пункт от обвинението му, за да понесе наказателна отговорност за възможни или причинени вреди на ведомството.

ВКС намира, че в рамките на надлежно установените факти съдът правилно е приложил материалния закон и не е налице касационно основание по чл.348, ал.2 вр.ал.1, т.1 от НПК, за да се уважи искането на прокурора за отмяна на въззивното решение и за връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд с цел отстраняване неправилното му приложение. Безспорно е установено, че с изключение на последната процедура за 2-та двигателя за товарен автомобил, подготовката на останалите е започнала много преди встъпването на подс.Ц. първоначално на длъжността началник на У".....", преназначен дни след това като директор на Д"....." със значително „по-свити“ правомощия. Заявките за М. са били подадени още в края на 1998 г. и обсъдени и обобщени от съответните родове войски, като съобразно тях са били предложени съответните разходи в бюджета на, като това впоследствие е намерило отражение и в предмета на провежданите процедури на държавни поръчки от

Досежно п.1 за разрешаване на набелезия проблем с животните от ВЖК са били търсени разрешения „в движение“, а като се види крайния резултат – те са се оказали и неуспешни и не може да се приеме, че в рамките на няколко дни от откриване на процедурата, подаване на офертите от „набелязаните“ от направленица св.д-р Л. три фирми и оценяването им от назначената от св.Р. комисия, подс.Ц. си е изяснил как за изпълнител следва да бъде определен ЕТ с фирма „.....“П., загърбил е умишлено задължението да се изиска от него удостоверяване на обстоятелството да не е в производство по несъстоятелност и за да му помогне да излезе от такава е сключил облагодетелстваща го, съответно не в интерес и във вреда на сделка, впоследствие анексирал я със същата цел, заради което следва да отговаря за вредите, установени с одитни доклади и К.. Правилно в тази насока защитата възражава, че не само не са установени неправомерни негови действия или бездействия, но и неправилно експертът изчислява причинени на вреди, тъй като се касае за договор за изработка (наречена бартерна сделка), при която не са отчетени разходите на изпълнителя, допълнително завишени заради предаването на преугоени животни, поскъпването на горивата и заради което и след допълнителния икономически анализ на св.д-р Л., одобрен последователно от св.Н., св.И. и св.Р., са били одобрени претенциите на св.П. и съобразно тях подсъдимият е сключил анекс за изменение на първоначалния договор. Категорично са отхвърлени сочените за нарушени негови правомощия по п.11 на обвинението, при доказаното крайно недоброе съвестно (дори престъпно) поведение на св.В. по сключването и изпълнението на другите два договора за АТИ. Правилно са разглеждани правомощията му и относно договорите за АБТИ, като е даден верен отговор на възраженията на обвинението за смисъла на т.9 от заповед № г. на и дали тя му е забранявала да ги сключи и приеме изпълнението по тях. Верни са изводите на съда, че след като няма допуснати нарушения или неизпълнение, включително превишаване на властнически правомощия от него по отделните пунктове на обвинението, както и да са установени някакви вредни последици за в пряка причинна връзка с действията му, то обвинението не е доказано по категоричен начин и правилно той е оправдан. Възшност, позицията на обвинението през годините, откакто са били образувани двете досъдебни производства е противоречива – първоначално те се прекратяват заради липса на извършени престъпления по чл.220, ал.1, чл.219, ал.1 и чл.387, ал.1 от НК (последният текст е за общо длъжностно престъпление от военно-длъжностно лице, като престъплението по чл.282, ал.1 от НК, с разликата в субекта на престъплението), но които са отменени едва през 2009 г. (след повече от 5 години) по линията на „вътрешно-инстанционния контрол“ в прокуратурата, без съществени доводи по изложените в прекратителните постановления съображения. Всичко изложено определя подаденият касационен протест за неоснователен и следва да бъде оставен без уважение.

По жалбата на гражданския ищец :

Жалбата, освен че е почти немотивирана, е и противоречива в частта за искането, което се отправя към касационната инстанция. Няма наведени доводи поради що изводите за виновно нарушаване или неизпълнение на властнически правомощия от подс.Ц., за които настоява прокурорът, следва да бъдат възприети, нито се обосновава защо дейността на последния следва да се приеме като увредила военното ведомство. От друга страна, с искането за отмяна на въззивното решение „изцяло или отчасти“ е заета твърде противоречива и неясна позиция кои вреди, по кои пунктове от обвинението се счита за доказана вината му, за да се налага връщане на делото за осъждането му по предявения граждански иск, а безспорно, основанието за това би било само наличие на деликт, ако и за него подсъдимият да не може да понесе наказателна отговорност за каквото и да е престъпление. Поради това ВКС прие, че при така очертаните с жалбата параметри на касационната проверка на решението в гражданската му част не се дължат повече съображения, при изложените за липса на съставомерно противоправно поведение на подсъдимия и за реално причинени на ищеца вреди. Жалбата, като неоснователна, следва също да бъде оставена без уважение.

При липсата на касационно основание за отмяна на атакувания съдебен акт същият следва да бъде оставен в сила.

Водим от гореизложените съображения и на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК Върховният касационен съд, Първо наказателно отделение

РЕШИ:

ОСТАВА В СИЛА решение № 35 от 09.11.2011 г., постановено по ВНОХД № 23/2011 г. по описа на военно-апелативен съд-София.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]